

Dosarul nr. 2rac-135/22
2-20019019-01-2rac-17062022

Prima instanță: (Judecătoria Criuleni, sediul Central) A. Bologan
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță

Î N C H E I E R E

07 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Olaru Corina și Olaru Tatiana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească "Gojan Valentin" împotriva Gospodăriei Țărănești "Olaru Valentin", Olaru Valentin, Olaru Tatiana și Olaru Corina cu privire la anularea actelor juridice și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2022,

c o n s t a t ă :

La 11 februarie 2020, GȚ "Gojan Valentin" a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ "Olaru Valentin", Olaru Valentin, Olaru Tatiana și Olaru Corina cu privire la anularea actelor juridice și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că la 11 iunie 2013, de către Judecătoria Criuleni a fost emisă ordonanța, prin care s-a încasat de la GȚ "Olaru Valentin" în beneficiul GȚ "Gojan Valentin" suma de 588 727 de lei.

Prin încheierea executorului judecătoresc din 31 iulie 2013, a fost aplicată interdicția de înstrăinare pe bunurile imobile care aparțin cu drept de proprietate lui Olaru Valentin și anume pe bunul imobil – XXXXX și pe terenurile amplasate în r. Criuleni, s. Mașcăuți cu nr. cadastrale: XXXXX.

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni din 19 august 2013, a fost anulată ordonanța din 11 iunie 2013 și s-a explicat creditorului GȚ "Gojan Valentin" că pretenția poate fi înaintată în procedură de examinare a acțiunii civile.

Ulterior, prin încheierile executorului judecătoresc din 22 august 2013, au fost anulate măsurile de asigurare și ridicate sechestrele de pe bunurile imobile indicate.

Iar, la 28 august 2013, a fost depusă cererea de chemare în judecată împotriva GȚ "Olaru Valentin" cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Reclamantul a specificat că la 20 septembrie 2013, Olaru Valentin, cu rea credință, în temeiul contractelor de vânzare-cumpărare nr. 6108, 6109, 6110, 6111, 6112, 6113, 6115, 6116, 6117, 6118, 6119, 6120, 6121, 6122, 6123 și 6124 a înstrăinat fiicei Olaru Corina terenurile cu nr. cadastrale: XXXXX.

Totodată, în temeiul contractului de donație nr. 1807 din 03 iunie 2014, a donat Tatianeii Olaru (soția) XXXXX.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2014, s-a încasat de la GȚ "Olaru Valentin" în beneficiul GȚ "Gojan Valentin" suma de 426 490 de lei cu titlu de datorie, suma de 153 536 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 17 4091 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 17 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea executorului judecătoresc din 01 aprilie 2016, a fost intentată procedura de executare.

La 19 decembrie 2019 a fost recepționată încheierea executorului judecătoresc, din care a aflat despre contractele de vânzare-cumpărare și contractul de donație.

Reclamantul a specificat că prin încheierea contractelor de vânzare-cumpărare și contractului de donație, Olaru Valentin a urmărit scopul ca bunurile imobile să nu poată fi urmărite de creditori.

Astfel, acțiunile întreprinse de Olaru Valentin a făcut imposibilă executarea hotărârii Judecătoriei Criuleni din 12 iunie 2014.

GȚ "Gojan Valentin" a solicitat:

- anularea contractelor de vânzare-cumpărare nr. 6108, 6109, 6110, 6111, 6112, 6113, 6115, 6116, 6117, 6118, 6119, 6120, 6121, 6122, 6123 și 6124, prin care Olaru Valentin a înstrăinat Corinei Olaru terenurile cu nr. cadastrale: XXXXX, cu repunerea părților în situația anterioară;

- anularea contractului de donație nr. 1807 din 03 iunie 2014, prin care Olaru Valentin a donat Tatianeii Olaru XXXXX;

- încasarea de la GȚ "Olaru Valentin", Olaru Valentin, Olaru Tatiana și Olaru Corina în beneficiul lui Gojan Valentin a sumei de 270 de lei cu titlu de taxă de stat, a sumei de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și încasarea sumei de 1 407,60 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru eliberarea certificatului din Registrul bunurilor imobile.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 08 iunie 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de GȚ "Gojan Valentin".

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2022, s-a admis apelul declarat de avocatul Guțu Tatiana în interesele GȚ "Gojan Valentin", s-a casat hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 08 iunie 2021 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de GȚ "Gojan Valentin".

S-au anulat cu repunerea părților în poziția inițială următoarele acte juridice:

- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6108 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXXX, situate în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6109 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX, situate în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6110 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXXX, situate în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6111 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX, situate în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6112 din 20 august 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6113 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6114 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6115 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6116 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6117 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6118 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6119 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6120 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;
- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6121 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;

- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6122 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;

- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6123 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;

- contractul de vânzare-cumpărare nr. 6124 din 20 septembrie 2013, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Corina asupra bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul s. Mașcăuți, r. Criuleni;

- contractul de donație nr. 1807 din 03 iunie 2014, încheiat între Olaru Valentin și Olaru Tatiana în privința bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX.

S-a încasat în mod solidar de la GȚ "Olaru Valentin", Olaru Valentin, Olaru Tatiana și Olaru Corina în beneficiul GȚ "Gojan Valentin" suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat pentru prima instanță, suma de 12 066 de lei cu titlu de taxă de stat în instanța de apel și suma de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că contractele de vânzare-cumpărare și contractul de donație în litigiu sunt lovite de nulitate absolută, deoarece la încheierea acestora, consimțământul n-a fost exprimat cu intenția de a produce efecte juridice, dar au fost încheiate cu intenția de a lăsa terenurile în proprietatea familiei Olaru.

În acest sens, nu au fost respectate condițiile pentru valabilitatea contractelor de vânzare a terenurilor, acestea fiind lovite de nulitate absolută.

Același fapt a fost atestat și în cazul contractului de donație nr. 1807 din 03 iunie 2014, prin care soțul a „donat” soției sale bunul în scopul evitării executării silite a hotărârii judecătorești.

Astfel, instanța de apel a stabilit că contractele contestate de către GȚ „Gojan Valentin” sunt lovite de nulitate și urmează a fi anulate cu repunerea părților în poziția inițială.

La 27 mai 2022, Olaru Corina și Olaru Tatiana au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentele Olaru Corina și Olaru Tatiana, în motivarea recursului au invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile legale și anume dispozițiile art.195, 199, 216, 217 și 220 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

La caz, au menționat că sunt neîntemeiate concluziile instanței de apel cu referire la faptul că contractele de vânzare-cumpărare în litigiu au fost încheiate cu scopul de a evita executarea hotărârii judecătorești de încasare a datoriei, or, nu au fost stabilite temeiuri de declarare a nulității contractelor de vânzare-cumpărare stabilite la art. 220 din Codul civil, la care a făcut referire instanța de apel.

Cu referire la contractul de donație, au specificat că la încheierea acestuia, părțile și-au manifestat consimțământul în vederea încheierii acestuia, iar concluziile instanței de apel precum că la încheierea acestui contract nu a fost

exprimată intenția de a produce efecte juridice, dar cu intenția de a evita executarea silită, sunt neîntemeiate.

Mai mult ca atât, nu s-a stabilit legătura cauzală între încheierea contractului de donație și presupusa eschivare a debitorului GȚ "Olaru Valentin" de la executarea documentului executoriu.

Prin urmare, au susținut că nu există temeiuri pentru declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare și a contractului de donație, acestea fiind încheiate legal și astfel lipsind temeiurile de declarare a nulității prevăzute de art. 220 alin. (1) din Codul civil.

La 20 iunie 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către GȚ "Gojan Valentin" la data de 24 iunie 2022 conform avizului de recepție (f. d. 115 Vol. II), plicul expediat în adresa GȚ "Olaru Valentin" a fost restituit cu mențiunea "necunoscut, iar plicul expediat în adresa lui Olaru Valentin a fost restituit cu mențiunea "nereclamat" (f. d. 116-119 Vol. II).

La 19 iulie 2022, avocatul Guțu Tatiana a depus în interesele GȚ "Gojan Valentin" referință la recursul declarat de Olaru Corina și Olaru Tatiana, prin care a solicitat să fie respins cu menținerea deciziei instanței de apel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 10 februarie 2022, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 27 mai 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Olaru Corina și Olaru Tatiana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Olaru Corina și Olaru Tatiana.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh